

GIÁ BÁN

ĐƠN-ĐIỂM	ĐƠN-ĐIỂM
Một năm . 3.000	3.000
Sáu tháng . 1.500	1.500
Ba tháng . 750	750

Mua báo phải trả tiền trước.
Theo và mua báo gửi cho
M. TRẦN-DINH-PHIÊN - Ai
đang quảng-cáo, việc riêng
xin (thương-nghị) trước.

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

MỖI TUẦN XUẤT-BẢN HAI LẦN: THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY

BÁO-QUÂN
Đường Đông-Ba - Huế
Giấy in số 62
Giấy in số: TIẾNG-DÂN - Huế

Người ăn mà
sống, không phải
sống để mà ăn.

DỪNG HÓA-HỌC TẠO RA NGƯỜI

Người ta sinh trên đời, từ đời cổ sơ cho đến ngày nay, tiếng là tiến-hóa này nọ mà kỳ thực có một điều căn yếu, không thấy chút gì là tiến-hóa mà lại có lẽ kém sút xuống nữa. Điều căn yếu ấy, bất kỳ người văn minh hay dã-man, thánh hiền hào-kiệt hay ngu-tiến dung phạm, ai cũng không rời nó ra được. Điều ấy là gì? Tức là:

« Có ăn thì sống, không ăn thì chết ».

Trời sinh người, chỉ phú cho một bộ cơ-thể tiêu hóa mà thôi, còn đồ tư-dưỡng đều từ bề ngoài đưa vào, nếu thiếu đồ tư-dưỡng ấy trong một ngày thì đầu óc cái thân-thể bạo mạnh cao lớn như ông Khổng-Lỗ, có bộ trí-não cao-xa thiên-tuý như đức Thích-ca, Gia-tô, cũng khoanh tay ngồi mà đợi chết, không làm sao cho cái máy sinh hoạt của mình cụ cụ được.

Thân-thể của loài người quan hệ với sự tư-dưỡng bề ngoài như thế, mà cái họa chiến tranh chém giết nhau trên lịch sử, mục đích độc nhất là chẳng qua đánh đồ tư-dưỡng ấy mà gây ra, chứ không có cơ gì lạ. Thuở nay các nhà yếm thế, đã lấy sự ấy làm khổ, có tìm cho ra phương thuốc « tuyệt thực », « trường sinh » v. v. mà chẳng có hiệu quả gì. Gần đây khoa-học phát minh, trong các nhà y-học đã khảo sát nghiên-cứu tìm ra phương pháp « phân lão, hoàn đồng » (già làm cho trẻ), song có đều không là sống lâu thêm bao nhiêu thì cái đồ tư-dưỡng lại cần dùng thêm bấy nhiêu. Đồ tư-dưỡng ấy mà kém thì hiện quả đều hỏng cả.

Trước đây ta có thấy các báo nói nhà diên-học nọ chế ra người diên. Điều ấy cũng mới, song người diên có tạo được cũng chỉ cung cho người đời sai khiến, đóng vào địa vị khi cụ thời, chưa cho là « người » được. Mới rồi báo Đông-phương có đăng một chuyện « Tạo người » dưới đây mới là lạ:

Một nhà bác-sĩ Nhật - bản sang du lịch nước Nga có vào xem viện « Khảo cứu thân thể người ». Trong viện ấy chưa đủ các bộ phận thân thể người. Gần đây họ lại phân tích hóa-học mà chế ra một cái xác người, cơ thể trong ngoài, đều giống y như người sống, chỉ thiếu có khối óc cũng trí giác mà thôi. Một người nghiên

cứu trong viện ấy nói rằng: Cái xác người này chỉ thiếu bộ óc cùng sự tuần hoàn trong mạch máu thì thành ra người sống ngay. Cái hy vọng ấy sẽ có ngày thực hiện. . . »

Xem chuyện trên, không những thấy cái « ngớng » của nhà khoa học mà lại sinh một mối cảm tưởng:

Cái thân họa của loài người không có gì hơn cái chết. Trong cuộc tiến-hóa lại thường thường đi với cái luật tương phản: Vì như đầu tiên loài người dã-man hay chém giết nhau mà sinh ra cái học thuyết « bác ái kiêm ái »; thuyết ấy hiệu-quả chưa thấy viên mãn, lại sinh ra cái thuyết « sinh tồn cạnh tranh ». Trong lúc cái thuyết « sinh tồn cạnh tranh » đang thịnh hành, thì cái thuyết « bình-dẳng tự-do » lại nổi lên; kể đó cái sống cạnh tranh càng dữ dội, cái họa giết người gần như không ngày nào vắng trên mặt địa-cầu. Cái họa chiến tranh trong đời cơ-khí linh xảo này ghê gớm thế nào ai cũng đã rõ. Trong lúc các nước giàu mạnh đang lo đóng tàu đúc súng, chế tạo độc khí, thì lại nghe cái thuyết « Tài bình hòa bình »! Trong nghị-hội tài bình hòa bình, còn đang đương đầu với nhau, thì có nhà lại lo cái họa nhân mãn, làm ra thống-kê mà dự đoán cái họa « đất hẹp người đông » sau này (báo Tiếng-Dân số 362 trước mới đăng bài này).

Ấy đó, lanh-quanh lần-quần, đầy lui xô tới, rộn rục biết là chừng nào, mà rút cục chỉ trong câu chuyện « lo ăn mà sống, thành ra giết nhau mà chết ». Nói tóm lại vấn đề « đồ tư-dưỡng với thân thể người » là chính vấn đề cội gốc trong bộ lịch-sử mấy muôn đời trước và ực vạn đời sau.

Vấn đề ấy mà giải-quyết không xong là vì có cái cơ « người phải ăn mới sống ». Nay nếu người ta đã có phép dùng hóa học mà chế ra người thì có lẽ cái cơ khổ nạn trên không thành vấn đề chẳng!

Vậy đối với câu chuyện « hóa học chế ra người » nói trên, kỳ giả có một điều ước mong là chế ra một hạng người « không ăn mà sống » kia. Quả được như vậy thì mới có ích. Trái lại chế thêm một hạng người « ăn », thì trên trái đất « nhân mãn » này có ai trông hạng người ấy xuất hiện mà

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

THỪA-THIỆN

Thuế gì nặng thế?
Chiều 27 tháng 2 năm 1931, kỳ giả đi ngang qua chợ Bao vinh thấy tên N. B. S. là người lãnh trưng chợ ấy đến phát thuế cho một bà già chỉ bán cá mà bỏ cả cơm đang giá 0\$70. Tên N. B. S. đòi đánh 0\$30 thuế. Bà lão nhai xin bớt. N. B. S. đã không chịu bớt mà lại đánh cho mấy tát đích đáng. Tiếng la óm lên, thiếu bà xôn xao chạy đến. Có ông đại biểu hàng Tiềm Lê văn Lý (ông này cũng có lãnh trưng chợ với tên N. B. S.) ra xử. Kết quả tên N. B. S. được hơn mà bà lão kia đầu sưng mặt cũng phải chịu thua. Đàng buồn!

Thương tâm khách lại cáo

QUẢNG-BÌNH

Câu hư sao không chịu sửa?
Cái câu Au xa giáp lau Tuy lộc, thuộc huyện Lệ thủy, hư hỏng đã hơn một năm rồi, hành khách qua lại thật là phiền khổ. Quan trên đã cho thầy chánh tổng Đại phong trừ liệu và lãnh hành. Tiền tư lách thì thầy chánh đã thu nộp hơn 6 tháng rồi mà câu hư chưa thấy sửa. Dân trong tổng thật lấy làm phẫn nộ lắm. Không trước thì sau thầy cũng phải làm, nhưng việc làm của thầy chúng tôi cũng ngại lắm. Xem như cái trường Tuy lộc mà thầy ta đứng lãnh biện chưa được bao lâu thì bị sập. đương khi học trò còn ở lớp! may không có gì thiệt hại.

X. X.

QUẢNG-NAM

Một việc rất oan ức
Cái lỵ « làm hàng heo ăn tết ». Làm hàng heo ăn tết, nghĩa là ngày tết, trong một xóm hoặc một

chia bởi đồ tư-dưỡng của đời đầu!

Có người nói rằng:
« Người ta chế được người thì sẽ chế ra những bậc thánh hiền hào-kiệt như Gia-tô. Khổng-tử, v. v. thì khắp trên thế-giới, cái giới hạn giống da vàng trắng cùng địa vực Á-Âu, đều tiêu diệt lần lần, thì thế-giới sẽ đại-dồng mà không có cái họa giết người nữa. »

Được vậy thì tốt biết bao nhiêu! Chúng ta cũng mong cho hạng người chế tạo ấy mau ra đời. Song thực tế chưa biết ngày nào là thánh hiền, mà hiện nay thì trong viện ấy chỉ có chế được cái xác mà thôi. Nếu chỉ chế được cái xác mà thiếu óc thiếu máu, thì trên thế-giới này, mà như là những xứ như xứ ta, hiếm gì hạng người ấy mà phiên cho nhà hóa-học phải nhọc công chế thêm!

Người diên, người hóa học chế ra, ở đâu thì con mắt ta chưa thấy, mà ta chỉ thấy hàng người ăn và hạng người chết, bảo sao không buồn!

Ưu-thời-Khách

làng có một vài nhà làm thịt heo, các nhà khác kể ít người nhiều chia về cũng quấy. Việc ấy thành ra một việc rất thường trong các chốn thôn quê, không năm nào không có. Và chẳng nào có trái thường phần tục hoặc phạm pháp luật gì đâu, thế mà đương lúc lộn xộn, cũng thành ra một cái lỵ không ai ngờ.

Nhà ông Trần Diệu (thường gọi là Từ Từ), ở làng Mông nghệ, thôn Xuân phú, huyện Quế sơn, ngày 28 tháng chạp, có làm hàng một con heo chia cho bà con trong xóm. Tên Huỳnh Thường, người đồng làng, rước kia bị kiện về việc lỵ trường và hương ước thế nào đó, nay muốn trả thù, chạy đi báo huyện rằng: « nhà ông Trần Diệu có vật heo nhóm hội, bàn tiệc đến ngày mùng 7 tháng giêng sẽ làm biếu ». Huyện báo tỉnh. Ngày mùng 6 thì tỉnh huyện hiệp đồng về bắt cả thầy 14 người, Trần Diệu, Trần Dự, giáo Đổ, Ngô Vỹ, Ngô Minh (ông này 80 tuổi), Ngô Dục v. v. . . .

Kiểm-đuyệt

Ông-Tiền

Một điều thất vọng của dân chủ thủy cơ
Chúng tôi là dân chủ thủy cơ, ở Quảng-bình và Tam-giáp (Định-bàn). Từ gần hai tháng nay vì nắng hạn quá, nên đầu, bắp, bông, khoai đều khô héo cả, chúng tôi chỉ trông mong vào ba hồ lúa ngoài đồng, ngờ đâu hội thủy cơ kuông đem nước mà lừa cũng phải cùng chung một số phận với các tư gia; nhất là ở Cẩm-sa, P.oug bô, Bình-ninh, Nại-giáp.

Từ xưa rày, chúng tôi có kêu nại với hội thủy cơ đem nước để nhiều lần, nhưng ông Quan lý mới thì đi đầu mối, còn mấy người đại diện thì nói không tiền mua dầu (???)

Chúng tôi, vì có khoan ước nơi hội thủy cơ nên trông cậy vào đấy, nếu không có dầu chày máy thì trả khoản ước lại cho chúng tôi, để chúng tôi tự lo lấy. Nay lúa đã khô rồi có trở nước cũng muộn lắm. Mùa màng sẽ mất sạch, lấy chi mà nuôi thân mà nộp thuế! các ông có biết cho không?

Điện chủ thủy cơ

Biểu tình cộng-sản ở NAM KỲ

Từ đêm 28 Fèvrier đến đêm 1er Mars, ở Nam kỳ có ba cuộc bi u tình:

1- Khi 9 giờ đêm thứ bảy 28 Fèvrier, có 200 người nhóm tại làng Long mỹ, tổng Bao thanh, tỉnh Bến tre. Dân tảo trong làng dâng sớ gọi tên: ba người chết, ba người bị bắt.

2- Cũng trong đêm ấy, khi ba giờ sáng, một đội lính khố xanh đi Long mỹ, thấy trên con đường Bến tre - Batri có hai cây me chắn ngang đường, chặn làng Lương quới. B' nhà việc làng ấy thì có tin 100 đảng viên cộng sản vừa đánh phá. Có hai người bị bắt.

3- Cũng trong đêm ấy, khi ba giờ sáng, một đội lính khố xanh đi Long mỹ, thấy trên con đường Bến tre - Batri có hai cây me chắn ngang đường, chặn làng Lương quới. B' nhà việc làng ấy thì có tin 100 đảng viên cộng sản vừa đánh phá. Có hai người bị bắt.

(arip)

CHUYÊN HAY

Cần kíp? vô ích?

Nói cho chí lý thì chuyện mà người ta cần cho sự sống là cần chuyện ăn. Dù không có mặc, dầu ở trần ở ruộng, dầu bị khốn khổ về linh thần thể nào đi nữa cũng không đến phải chết ngay như chết đói bao giờ.

Cái cần ăn, cũng như cần sống, vì có muốn sống mới ăn. Hai thứ cần này đã tạo cho người ta một thứ quyền, cái quyền sống. Đến lợi giết người là tội rất trọng mà đến khi cần phải giết người để bảo hộ cho sự sống của mình, thì pháp luật cũng nhận cho mình cái quyền ấy mà không bắt tội, như luật gọi cái « ca » ấy là « chánh đáng phòng vệ » (légitime défense). Thí dụ: mình đi giữa rừng rồi gặp một toán ăn cướp loan giết mình mà lấy của, nếu mình không giết lại nó được thì thế nào cũng bị nó giết. Lúc này mình có thể giết nó mà không tội. Đó là nói về chuyện phạm đến tính mạng của người khác. Còn nói về xâm phạm đến tài sản của người thì tội nghiêm như nhả lớn giáo cũng còn dự bị những « tình trạng giảm khinh » (circonstances atténuantes) về những lúc xâm phạm trong khi cần kíp. Thí dụ: một người ăn xin đã đến mấy ngày mà xin không được, trong ruột vẫn trống không, nếu cứ để thế thì phải chết đói; nên người ta phải đi cướp lấy một ít bánh, hoặc lương nữa bát cơm mà ăn để sống. Ăn cướp như thế là không có tội.

Nhưng ngoài sự hộ vệ tính mệnh và sự ăn ra lại còn nhiều chuyện đối với con người hồi nguyên thủy không cần mà lần lần vì sự có ích của nó, mà hóa ra cần. Như che thân thể cho kín để khỏi rét, để vệ sinh mà ngừa các chứng bệnh, lập lịch hao để cho nó gần gũi, để mai tri nã, học đạo lý, để làm con người hoàn toàn v. v. . . các điều này vì có ích, mà đối với con người buổi đầu trở nên cần-kíp. Cái đó thì đã đành. Nay lại có những chuyện có cũng được không cũng được, mà (hỏi) thì không thấy chờ-từn-hại-thì rõ ràng, thế mà cũng cho là cần-kíp mới thật là quái!

Những chuyện vô ích mà cho là cần kíp như thế ở xã hội ta thời thì hằng hà số số, không sao kể xiết. Lạc-nhân chỉ nói vài chuyện trong nhíp lẹt mà thôi. Ở xứ mình cái thói chấp là thông dụng nhất, nào n'hiệt nhất: Ai có cũng chạy ury lo kiếm chút một món tiền rộng để chi về tục lễ. Lạc-nhân đã thấy nhiều người trong mấy bữa 28, 29 (l'her) thức đêm mà than thở, chảy nước mắt với cái lễ. Họ lo như vậy mà nào có phải trong l'her cái báo tử nó nổi ra, ăn hết như hơ ngày thường đâu! Hở ra thì người này lo không có tiền mà mua ruyơu lấy, người khác lo không có tiền sắm đồ đi lễ, người khác lại lo không có tiền mà . . . đánh lại ban đi làm! Mình có cái lại họ chạy ury lo về l'her, có cũng được mà không cũng được, thì họ lại họ quàng mà trả lời rằng: toán ta cần kíp h'ì không có ruyơu lấy thì khách h'è vô lễ, không đi lễ thì khổ ở với địa phương, quan. . . .

mới đi đánh với buổi lễ giúp quan là bữa xầu mà không đi thì mệnh long quan, mà mệnh long quan thì rất nguy hiểm. . . .

Ấy đó vô ích mà cần kíp là thế đó.

Lạc-nhân

VIỆC THẾ-GIỚI

ÂU-CHÂU

PHÁP

Tại Hạ nghị viện
Nhờ cuộc biến động ở Đông dương

Paris 24 Fèvrier. — Tại Hạ-nghị-viện ông De Tastes, nghị-viễn hạt Seine, công kích chính-phủ Đông dương về việc cho phép người tòng sự làm đồn điền, bán Chảo-Phi người ta cấm kỹ việc đó là vì nó « hay xảy ra những sự xói mòn công. Ông lại công kích thái độ quan Toàn quyền Pasquier về những cuộc biến động ở Đông dương, trong năm vừa qua.

Tổng trưởng thuộc địa Reynaud lại khen ngợi quan Toàn quyền Pasquier, cho là đã cực lực bài cộng.

Hai ông nghị-viễn cộng sản Marly và Desobry biến toán kịch liệt quá nên nhất lần bị ông nghị trưởng can không cho nói. Quan cựu Toàn quyền Đông dương Alexandre Varenne can thiệp: « Phải xem xét lại các giấy má cho kỹ càng không nên gây sự bất bình trong một xứ đã có lắm sự bất bình rồi ».

Ông Oulrey là không phục lời nói ấy.

Quan Tổng trưởng thuộc địa Reynaud bèn bác một hồi lời của ông Marly và Desobry và tuyên bố về việc xử án sau những cuộc biến động ở Đông dương, nói rằng: « Chúng ta với đảng cộng sản không có quan thiệp gì hết; nước Pháp sẽ làm sai lầm nhân mình nên không khai hỏa. Rồi lại kéo ra những công việc nước Pháp đã làm ở xứ Đông-dương mà nhắc lại nữa: nào là ông sách hàng lính, nào là thì lệ bản thuế v. v. »

« Nước Pháp, quan Tổng trưởng nói, vẫn kính trọng nhân là của người Nam. Cái cách ấy và một vài-đề có thể làm cho người Nam xa-là chủ nghĩa cộng sản. »

Ông Marly công kích chính phủ về việc dùng thuốc phiện và rượu mà làm cho người Nam « mê mẩn chóng ». Ông Marly lại bèn về chủ nghĩa cộng sản ở Đông dương như chính sách dân lập, những tay của chính phủ, và hỏi: tình hình gần đây có phải vì 80 cái án tử hình mà được không? Ông cũng nói qua về cách đối đãi với học sinh Đông dương.

Tổng trưởng thuộc địa Reynaud nói rằng có 40 người bị án tử hình mà được án xá, và 5 người không có đơn chứng án. Quan cựu Toàn-quyền Alexandre Varenne nói:

« Nếu chính phủ cứ một mực dùng chính sách thông tay mà không đi sâu để việc cải cách cho hợp với tình thế, thì không có kết quả gì, nên hỏi kỹ kiến những người biết rõ ở Đông dương. »

Quan Tổng trưởng thuộc địa Reynaud « Có một người tên ở ngoài xuất độc dân Đông dương làm loạn, đối với người của họ chúng ta quyết không cự đến kỳ công. Vì thế nên phải dùng chính sách thông tay, dùng (thời) phải lo việc cải cách. »

Tình hình

Đông dương trước ban

chấp hành đảng cấp tiểu

Paris, 24 Fèvrier. — Ban chấp hành đảng xã hội cấp tiểu đã nhóm để xét về chính trị thuộc địa. Ông Pfeiffer, cựu chủ tịch ban chấp hành, ở Đông dương mới v. nói rằng sau cuộc biến động ở Yên-bái; chính phủ thì hành chính sách dân lập thông tay.

Ông Albert Sarraut nghị-viễn bộ rằng thông tay biến động ở Đông dương không phải chỉ r'eng cho xã Đông dương mà là chung cho cả thế giới. Ông như quan Tổng trưởng thuộc địa Reynaud, ông kể công ơn của chính phủ Pháp ở Đông dương. Ông Albert Sarraut muốn lại việc tuyên truyền cộng sản, nhưng lại mong rằng nước pháp sẽ tìm cách mà thân thiện với dân địa. Ông nói một số những người dự trữ bản xã Đông dương.

« Nước Pháp ra khỏi đất Đông dương, ông Albert Sarraut nói, chính là cái hiểm báo trước một cuộc đại chiến mà ai cũng sợ hãi. »

Vấn đề thợ thuyền thực nghiệp tại Hạ nghị viện

Paris, 24 Fèvrier. — Chiến phủ yêu cầu Hạ nghị viện thảo luận ngay về bản dự luật cho trích một số tiền trong ngân sách để trợ cấp thợ thuyền thực nghiệp. Về việc này chính phủ định trích 25 triệu, còn đảng xã hội yêu cầu trích 100 triệu. (Tiếp trang ba cột từ)

CHÈ-TẠO:

Bàn ghế Thonet, Hoàn, Quân
thur và liên sơn thép vàng, đủ
kiện lạ.

Maison CỤ-HẢI

ANNAM

QUINHON

Kiểm sát độc tố trình của ban kiểm
sát.

Hoàn rồi ông Chủ tịch xin Đại
hội đồng quyết nghị các vấn đề, đã
ghi trong nghị sự chương trình.

1. - Duyệt sổ sách
Đại hội đồng duyệt các sổ sách
về năm 1930, từ đầu năm đến
số sách đều được đúng cả.

2. - Chia lời
Tiền lời năm 1927 và năm 1928
theo tờ trình Hội đồng kiểm sát
định đến 1er Août 1931 bắt đầu chia.
Đại hội đồng đồng thanh ưng
chuẩn.

3. - Sửa điều lệ

Theo tờ trình ông Quản lý, Đại
hội đồng định sửa lại một đoạn
trong khoản 11 điều lệ như sau
này: "... những người ngoại quốc,
hoặc được kế thừa, hoặc cầm mà
có cổ phần của Công ty, thì các Đại
hội đồng phải mượn người Annam
đi thay mặt, mà người Annam đi
thay đó không bao giờ được bầu
làm Quản lý và Hội đồng kiểm sát."
Đại hội đồng đồng thanh ưng
chuẩn.

4. - Bầu Kiểm sát

Ban Hội đồng kiểm sát, ông Hồ
cầm-Vinh và ông Phạm - đăng-
Nghiep đã hết nhiệm kỳ. Đại hội
đồng dựa vào phiếu bầu cử, thì ông
Đào - duy - Anh và ông Phạm - đăng-
Nghiep [ai cũng được bằng số.
Vay Hội đồng kiểm sát năm 1931
gồm có 4 ông sau này:

- 1 Ông Hoàng-đạo-Trạch
- 2 Ông Đoàn-thượng-Oanh
- 3 Ông Đào-duy-Anh
- 4 Ông Phạm-dăng-Nghiep

Các ông ký tên bằng lòng nhận
chức.

11 giờ không ai khởi nghị nữa gì,
ông chủ tịch tuyên bố bế hội.

Tất cả các việc Đại hội đồng ban
định và quyết nghị trên đây, đã ghi
vào biên bản, có ban trị sự Đại hội
đồng, và Hội đồng kiểm sát ký nhận.

Làm lại Huân chương một
tháng ba năm 1931

Hội đồng trị sự

Chủ tịch:

Ký tên: Hoàng-đạo-Trạch

Thư ký

Ký tên: Phạm-đăng-Nghiep

Kiểm phiếu:

Ký tên: Cao - xuân - Huy

Đào - duy - Anh

Hội đồng kiểm sát:

Ký tên: Đoàn-thượng-Oanh

TỔNG KẾ NIÊN BIỂU 1930

TÀI SẢN

Tính sản

Nhà đất 8.000.000

Ấn cơ 11.340.23

Khai thác 805.36

Động sản 361.72

Mượn trước 32.00

Mơ 2.439.28

Ấn cơ 1.142.83

Báo 149.10

Tài liệu 12839.77

Sách đại lý 84.92

Người đọc báo 4.530.23

Người mua hàng 1.535.91

Báo 1.340.15

Quảng cáo 249.43

Bạc hiện 34.345.08

Tổ chức 438.30

Banque Indochine 3.430.18

Banque Fr. chinoise 318.56

Công nợ 273.64

Người đọc báo 2.154.58

Báo gửi 263.61

Quảng cáo 303.35

Người gửi sách 84.92

Trở lại 483.68

Vốn 20.300.00

Công khai 310.11

Phóng bị 839.11

Dự phóng 1.880.11

Lời 1927 1.017.11

Lời 1928 4.335.36

Lời 1929 3.412.03

Dự phóng 1930 10% 134.01

Công tích 1930 5% 60.30

Phóng bị 1930 5% 60.30

Hoa hồng 20% 241.22

Lời ròng 844.32

1.340.15

27.418.84

Huân, le 20 Janvier 1931

Le Conseil de Surveillance

TỔN ÍCH

Da 1er Janvier au 31 Décembre 1930

TỔN

A các mục 23.000

Tổng phí 2137.43

Tiền lương 7251.90

Công ban 4268.85

Tu bổ 85.06

Nợ 1929 1945.97

Ấn cơ 10% 1503.97

Khi đóng 20% 201.33

Nhà đất 8.000.00

LỜI GOP: 134.01

Công tích 5% 60.30

Phóng bị 5% 60.30

Hoa hồng 20% 241.22

Lời ròng 1930 844.32

1340.15

19059.88

Ấn cơ 8823.33

Báo 10227.57

Sách đại lý 48.75

Tạp phẩm 115.98

Banque Indochine 37.67

Banque Franco-chinoise 6.60

19059.88

Huân, le 20 Janvier 1931

Le Directeur-Gérant

Huân, le 20 Janvier 1931

Le Conseil de Surveillance

BẮC-KỲ

Một người lính cảnh sát bị đâm

ở phố chợ Con (Haiphong)

Đêm hôm vừa rồi, một người lính

cảnh sát tên là Vũ Đình Chín đi

canh phòng đến phố chợ Con (Sadi

Carnot, ở Haiphong thì, bỗng có

bốn người ăn cắp đồ của ra,

lấy dao đâm; Chín không chống

cụ nổi, bị nhiều vết thương rất

nặng. Hiện nay còn đương trốn

tránh chưa bắt được ai.

Vũ Đình Chín đã vào nhà thương,

bệnh tình xem ra rất nặng. Số

Mặt mày Haiphong đang điều tra

việc này và tìm bắt các hung thủ.

T. N.

Đào được bom và một bộ đồ.

Khám phá được một chi bộ

cách mạng nữa

Bản báo mới được tin rằng: Vĩ

có mặt báo, nên lập tức 2 giờ đêm

hôm thứ tư 25 rạng ngày 26 Février,

quan Tổng đốc Hải dương Nguyễn

hay Tường đem 20 người lính và 15

người đương chức sang huyện Từ

ky, bên kia đò Gốc Mít, khám xét.

Đến tổng Mạc, quan Tổng đốc bắt

đạo ở trước cửa đình làng Đông

quang, làng Mạc xã, làng Tỉnh ủy

(tất cả 3 làng thuộc huyện Từ ky).

Lấy tất cả được 76 quả bom, hàng xi

măng và một bộ cờ có dấu hiệu.

Đào xong lên đầu dây rồi, các

lính tráng mới vào trong làng khám

xét thì bắt được một quyển sổ có

ghi tên những người cách mạng.

Vì có quyển sổ này và bộ cờ dấu

hiệu trên kia, quan Tổng đốc mới

khám phá được một chi bộ cách

mệnh nữa là "Việt nam quốc đảng",

vì 4 chữ này có thấy đề ở trên các

lá cờ bắt được.

Quan Tổng đốc phải ở lại Từ ky

tra xét mãi đến trưa hôm thứ năm

26 Février. Đã cho bắt ngay tất cả 9

người vừa bị bắt, và Phó hội,

vừa Chánh tổng trong 3 làng có

bom. Trong 9 người này nghe đầu

3 người có tên trong sổ của đảng.

Thức nghiệp

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT KIỂM

Kỷ số thứ 41, số lại Tổng cuộc

ở Saigon ngày 28 tháng Février

1931. Cách thức số 2. -

Série 523 được ra. Trong serie

này có hai vé tiết kiệm, số 523 và

3840 của hai ông Nguyễn văn Bàn

ở Saigon và Phạm thọ Ty ở Mỹ

tho được hồi lại hai ngàn đồng.

Cách thức số 3. - Xổ số lần thứ 8. -

Série 151 được ra.

Trong serie này có một vé số 181

của ông Bùi văn Ất ở Tourcham

được hồi lại.

Xổ trả tiền lời. -

Số tiền lời xổ trả tháng này.

1. 243.13.

Số 711 Trần văn Hải Vĩnh Long.

720 Phạm văn Chí Hảinh.

731 Phạm hữu Nghi Tourane.

736 Nguyễn xuân Phương

Nghệ-an.

Kỷ số gần tới đây thì định

ngày 28 Mars 1931.

VIỆC THẾ GIỚI

(Tiếp trung nhật)

Họ nghị viện đã bỏ thăm ứng cử

số 100 triệu để trợ cấp cho thợ thuyền

thất nghiệp, được 283 phiếu khả quyết

chống với 268 phiếu phủ quyết. Mọi

các không bỏ thăm thì nhiệm.

Biểu tình công sản

Paris, 25 Février - Đảng viên cộng sản

định làm biểu tình khắp trong nước Pháp

để phản đối vấn đề thất nghiệp. Tuy vậy

lính cảnh Paris và các nơi đều được

yêu tĩnh.

Chính phủ đã dự định phương pháp

ngăn ngừa những cuộc biểu tình công

sản. Đã có vài người bị bắt vì đi rải

truyền đơn và ngán đôn bộ hành.

Paris, 26 Février - Đảng viên cộng sản

định trưa hôm thứ tư hội lại rải báo

nhau đến các định xã trường Paris,

nhưng vì báo chính phủ canh phòng rất

quá sát không làm được. Số cảnh sát ở

bắt được mấy người đi rải truyền đơn và

mấy người đi rải truyền đơn như viên xã trưởng

Pierrefite, viên phó xã trưởng St. Denis

et Jenevent, ông nghị viên quận hạt

Demange.

Lúc 8 giờ tỉnh cả thấy là 100 người bị

bắt, trong số đó có 17 người ngoại quốc.

ĐỨC

Biểu tình công sản

Berlin, 25 Février - Ở phía bắc thành

phố Berlin, tay thuyền thất nghiệp có làm

biểu tình. Báo biểu tình và vận động

cảnh sát đóng sòng lục bắn nhau, nhưng

không thiệt hại gì. Một số làm sủa ở

Pankow bị cướp phá; đảng viên cộng

sản làm bị thương một người lính và

một viên quan võ.

Chính những ở Pháp và Đức có biểu

thình công sản, mà toàn cả Âu-châu:

Tchécoslovaquie, Pologne, Roumanie,

Balkans, Espagne, Autriche, Bulgarie v. v.

PÉROU

Khởi nghị

25 Février - Phía bắc Pérou, một đội

lính khởi nghị. Phía nam, 3000 phụ

họa phong trào cách mạng

Chính phủ đã cấm hai tờ báo ở Lima

và bắt giam chừng 30 viên quan võ.

Tình hình của lời thời làm.

À-ĐÔNG

TRUNG-HOA

Chánh phủ Trung hoa sẽ

đó độc quyền thuộc phiên bản?

Thượng-hải, 10 Février. - Một độ rầy

thường thấy bắt thuộc phiên bản toàn.

Vừa rồi lại bắt 10 tên thuộc phiên bản ở

một chiếc tàu Anh.

Người ta rất lấy làm lạ cho chính phủ

không thấy chủ ý đến sự tự vệ thuộc

phiên. Nhiều khi các cơ quan bài báo và

các nhà báo nói quá, chính phủ mới can

thiệp vào. Và những món thuộc phiên

bản được đó tự nhiên rồi không biết làm

gì, mà không nghe nói đến. Vì thế mà

đưa luận rất phân vân; người ta nói rằng

đây đây chính phủ sẽ đó độc quyền thuộc

phiên đến mức thu sắp tới đây. Có lẽ

một viên chức sở thương chánh người

Anh đã thảo xong các luật lệ, chỉ chờ

ngày tuyên bố là thì hành. Sự độc quyền

có lẽ chỉ cho Trung-hoa mỗi năm độ 100

triệu taels.

VIỆC BÀI TRƯỞNG SẢN

Thượng-hải 23 Février. - Chính phủ

Nam-kinh tuyên bố rằng Xi-hi quân đã

bị loại về Phươ-khien. Chính phủ Nam-

kinh sẽ dự bị công phạt một cách rất kịch

liệt. Nhưng theo tin của người Nhật thì

quân Cộng vẫn hoa; động đờ đối ở các

lãnh trung ương và nhất là ở Hồ nam,

phía bắc Hán-khẩu, vì tại đó chính phủ

